

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Egyes száma...
Lapunk számára külföldi hirdeményeket elfogad: Hassenstein és Vogler; Hamburg és Altonában; Mollenburg és majna-melki; Frankfurtban; Oppelick A. Bechen; Laffite-Bullier társaság; Goldberger A. T. Berlinben; Draudt G. és Brauner J. G. Bécsben.

Gazdasági útparancsolat.

(Folytatás.)

VII. A növényeket okszerű rendben sorozva kell egymásután termesztetni.

A növények okszerű egymásutánjával kettőt lehet és kell is elérni:

1. a növények das tenyészését, tehát nagyobb termést; 2. idő-, munka- és költségkímélet, tehát olcsóbb termelést. Azért minden növényt:

1. természetesen leginkább megfelelő helyre kell sorozni és 2. egyzersindu ol növény után, mely az ő számára a földet vagy egészen, vagy kevés hujával, jól elkészítette.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a kapás-növények, répa, pityóka, törökbuza, dus tenyészésekre bőven trágyázott földet kívánják; ezek a bő trágyát legjobban el is bírják; azért ezeket mindigjárt a trágya után kell sorozni.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a takarmány-növények, búkköny, lóher, törökbuza stb. dus tenyészésekre kövér földet kívánják; azért ezeket a trágyához lehetőleg közel kell sorozni.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a kalásos növények igen kövér földben, kövér időjárással könnyen megdőlnek; azért ezeket a fris trágyázástól valamivel távolabb sorozzuk.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a luczerna-, lóherfélék s más aprómagú takarmány-növények, melyek tenyészések első évében keveset nőnek, abban az évben más erősebb növények által védtetni kívánják; tapaszalásból tudjuk továbbá azt is, hogy ezek dus tenyészésre kövér és gyomtól tisztított földet kívánják; azért ezeket jó erőben levő és gyomtól tisztított földbe, őszi vagy tavaszi gabona közé kell vetni.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a kalásos növények (gabonák, zab stb) csak jól feljuhított, gyomtól tisztított földben tenyésznek jól; azért ezeket ugarba volt szokás vetni; de már most tapasztalásból tudjuk azt is, hogy a kapás-növények, ha jó munkában részesültek, a földet puhán és gyomtól tisztán hagyják magok után, azért kalásosokant, kapás-növények után, ha azok nem voltak felette erősen trágyázva, bátran lehet sorozni. Itt haszon:

1. az, hogy a föld a pusztá ugarral nem hevert legyen.
2. a gabona puha és tiszta földbe esik, még pedig
3. aránylag kevés költségge, mert a kapás-növény betakarítása után igen ritkán van szükség egynél több szántásra. Ott, hol az éghajlat zordosága miatt az őszi gabonát nagyon korán kell elvetni, répa, pityóka után őszi gabonát sorozni nem helyes; de nálunk, az ország legnagyobb részében, lehet.

A törökbuza, ha kapásúja a szokottal sokkal mélyebben és jobban törökni, a földet puhán hagyja maga után, de gyomosodásra nagyon hajlamos földeket, úgy mint gromisztított elvevtemény, nem alkalmazható; mert második vagy harmadik kapás-lásától fogva, t. i. azon időtől fogva, mikor közte utójjára kár nélkül kikapálgatni lehet, szédeség, több lopus füfűe kihajt és megérni elég ideje van; ezeknek magva természetesen elperog és a földet gyommal megfölti; azért a törökbuza után kell sorozni a búkkönytakarmányt s azután jöhet az őszi gabona vagy repce.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a búkkönytakarmány, ha tömötten és jó erőben állott, maga között minden gyomot kiöl, a földet puhán hagyja maga után és oly korán betakarítható, hogy a földet repce vagy őszi gabona alá elkészíteni bőven elég idő van; azért búkkönytakarmány után akár repcét, akár őszi gabonát bátran lehet sorozni. Itt is a haszon az, hogy 1) a föld ugarban nem hevert; 2) a repce vagy őszi, puha és tiszta földbe esett; 3) a föld porhanyítása és tisztítása költségét a búkköny bőven fizeti és maga eszközi s a repce vagy őszi rovására nagyon kevés esik, mert rendszeren egy szántás elég.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a repce, ha elég tömötten állott, a földet puhán és tisztán hagyja maga után; azért repce után őszi búzát vagy haszonnal lehet sorozni. Itt a repce költségét hordozza a búkkönytakarmány, a búzát a repce.

Tapasztalásból tudjuk, hogy ha a lóher, luczerna -- ha tömötten és jó erőben állott s még el nem gyepesedett -- harmadik hajtása augusztus derekán vagy fele felé leszántatik: a föld a tisztabúza vagy rozs befogadására csak egy borzódálva is igen jól el van készült; azért lóher, luczerna után őszi búzát vagy rozsot bátran lehet sorozni.

Tapasztalásból tudjuk, hogy ha egy helyen ugyanazon növényt többször szakadatlanul termesztünk, az a növény abban a földben új trágyázás nélkül silányon kezd termelni, de más fajta növény még igen jól megterem; azért váltogatni kell a kapás-takarmányt és gabnafélék termesztését.

Váltógazdaság.

Egy oly gazdaság, melyben a kapás-takarmány- és a gabonafélék egymást váltóval termesztetnek, váltógazdaságnak; a sorozatrend pedig, melyben a növények egymásután következnek, vetésforgásnak nevezetik.

Vetésforgás.

Egy váltógazdaság elintézésénél, a vetésforgást illetőleg, három főszempont van.

I. Meg kell választani a termesztendő növényeket. Itt törvény: csak olyan növényeket kell termesztetni, melyek legjobban és biztosabban teremnek és a gazdaság egyéb viszonyait is legjobban szolgálják.

II. Meg kell határozni a termesztendő növények sorozatát. Itt törvény: minden növényt a vetésforgásban oda, kell helyezni, ahol termesztetnek leginkább megföltő helyre, legjobban s legkevesebb költséggelel készen van.

III. Meg kell határozni a szem- és takarmány-termesztés közti arányt. Itt törvény: a föld kimeríteni nem szabad, sőt annak termő erejét gyaparral kell; azért a szem-termesztést annyira helyre kell korlátozni, a takarmány-termesztést annyira terjesztetni, amennyitől anyai takarmány és abból annyi trágya kerül ki, amennyi a termékek által a földből kimerített termő

erőt tökéletesen kipótolja, sőt azt még valamivel meg is haladja; azért ha a föld már nagyon jó, az összes gazdasági területnek legalább fele, ha gyenge, új felénél több és mentül gyengébb, annál több fordítottassék takarmány-termesztésre."

A három közül az utolsó a legfontosabb.

Nagyon különbözök a hely, égnál s más gazdasági viszonyok; nagyon számosak a termeszhető növények; azért száz meg száz vetésforgást lehet csinálni, melyekből mindenik jó lehet a maga helyén, roz más körülmények között.

Példának okáért legyen itt egynehány vetésforgás bemutatva, olyanok kedvéért, kik soha efélt nem láttak.

1. Példa.

I-ő évben a föld keményen megtrágyáztatik és abban repa miveltetik; repa-kiszedés után a föld tölire felszántatik és II-dik évben tavaszi gabonával és közébe lóherrel bevetetik. III-dik évben a lóher kétszer megkiszántatik, harmadik hajtása legszántatik augusztus vége felé és búzával bevetetik.

IV-dik évben a buza learattatik. Ötödik évben újból trágya és repa alá kerül s ugy tovább.

Tehát ebben a váltóban van 4 szakasz, I-ő répával, II-dik tavaszi gabonával, III-dik lóherrel és IV-dik búzával. Itt a terület leterem magot, fele takarmányt. Gyenge földön maradhat a lóher két évig és akkor lesz 2 szakasz szemterméssel, 3 szakasz takarmánnyal.

2. Példa.

I. Trágyába repa, II. tavaszi gabona lóherrel, III. lóher, IV. őszi gabona, V. trágyába búkkönytakarmány, VI. őszi gabona.

Ennek és az előbbi vetésforgásnak, ott ahol a törökbuza-termesztés nagy jelentőségű, lehet az a hiánya, hogy az belőle ki van hagyva. Ott ahol a repa kedvéért nagyon bőven szándékoznak trágyázni, hiánya lehet még az is, hogy a tavaszi igen közel esik az erős trágyázáshoz s az azért megdőléstől felthető, mi a közébe vetett lóher is veszélyeztettheti: ezen a bajon a repa elébe különben is szükséges mely szántással lehet segíteni.

3. Példa.

I. Bő trágyába törökbuza; II. roz-, búkköny-, törökbuza-takarmány; III. tavaszi; IV. lóher; V. lóher; VI. őszi buza, vagy azért, hogy a III. szakasza őszi jöhessen, a másodikból a roz-takarmány kimarad.

Itt a törökbuza a vetésforgásba fel van véve és épen a maga helyén trágyában áll; a tavaszi is az erős trágyázástól illő távol-ságra áll, de kimarad a legtöbb teli takarmányt adó repa; bár annak helyét nagy részben pótolja a trágyához közel eső roz-, búkköny-, törökbuza-takarmány.

4. Példa.

I. Bő trágyába repa; II. roz-, búkköny-, törökbuza-takarmány; III. tavaszi; IV. lóher; V. őszi és tarlójába repa; VI. törökbuza.

Itt egyéb jól volna, csak a törökbuza esik távol a trágyázástól; ezen hiányt pótolhatja az ezen vetésforgás mellett szükségelt rétv vagy mesterséges füveskert által eszközölhető oly bő trágyázás, hogy a törökbuza számára is elég erőben maradjon a föld, vagy lehet a törökbuza számára is külön trágyázni.

5. Példa, melyben a tengeri-kukorica is trágyába esik.

I. Bő trágyába repa; II. roz-, búkköny-, tengeribúza-takarmány, vagy ha a repa késő betakarítása miatt a roz későn jöhetne a földre, csak búkköny-, törökbuza-, köles-, haricskata-karmány; III. tavaszi; IV. lóher; V. lóher; VI. őszi buza; VII. trágyába törökbuza; VIII. őszi rozs, vagy valami tavaszi: árpa vagy zab;

vagy

azért, hogy a harmadik szakasza tavaszi helyett őszi rozst vetni lehessen a második szakaszból a roz-, köles- és haricskata-karmány elmarad, azért, hogy a földet őszi alá elkészíteni idő legyen; tehát a forgás így változik:

I. trágyába repa; II. búkköny-, törökbuza-takarmány; III. őszi rozs; IV. lóher; V. lóher; VI. őszi buza; VII. trágyába törökbuza; VIII. őszi rozs, vagy tavaszi árpa vagy zab.

6. Példa, repcével.

I. trágyába törökbuza; II. roz-, búkkönytakarmány; III. repce; IV. őszi buza; V. trágyába repa; VI. tavaszi, lóherrel; VII. lóher; VIII. lóher;

vagy

I. II. III. IV. V. mint előbb; VI. takarmány; VII. árpa; VIII. lóher; IX. lóher; X. őszi buza.

7. Példa, luczernával.

I. erős trágyázásba törökbuza; II. búkköny-, törökbuza, stb. takarmány; III. tavaszi, luczernával; IV. V. VI. VII. luczerna; VIII. őszi buza és ismét elől;

vagy folytatólag:

IX. trágyába zölde törökbuza, azután búkkönytakarmány; X. őszi buza vagy rozs.

8. Példa, legelővel.

I. trágyába repa; II. tavaszi, lóher- és fűkeverékkel; III. kaszáló; IV. V. legelő; VI. trágyába törökbuza; VII. búkköny-takarmány; VIII. őszi.

De legyen még eltekintve a példákól. Elég az, hogy a vetésforgást igen sokképpen lehet szerkesztelni, kell pedig azt alkalmazni mindig a helybeli viszonyokhoz.

Lássuk, hogy fog a gazda a gazdaság kiviteléhez? Az ideiglenes vetésforgást illetőleg: fongozda lesz az utolsó három szakaszból, míg a trágya rájuk kerül, a lehetőségig csak takarmányt termesztetni azért is, hogy kimelje legyenek, azért is, hogy mentül előbb, sok takarmány után, sok trágyáról rendelkezessék.

Most meglevő trágyáját oda használja fel, ahol az leghamarább legtöbb takarmányt hozhat elő, t. i. a váltó I-ő száka-

szába, repa alá és a luczernas felébe roz-, búkköny-, törökbuza-takarmány alá.

Takarmánynak szánt szakaszaik egy veti be, hogy nyáron és télen is folyvást legyen; azért törökbuza is, búkkönyt is vet különböző időkben, amint mindigjárt látni fogjuk.

1859-ben:

Mindjárt a birtokbavétel után megtrágyázza a luczernának szánt föld felét, tehát I. holdat, 40 szekérrel; megtrágyáz a váltó I. szakaszából amennyit lehet, még 1859-ben, a többit 1860 tavaszaig; holdjára 40 szekérrel, összesen 2 1/2 holdra 100 szekérrel;

felsőzántja az egész területet, kivéve az udvarnak és akolnak hagyandó területét és beveti a luczernas trágyázott részét rozsossal takarmánnyal; továbbá a luczernas másik felét, valamint a tartalék-luczernást is.

Mivelé 1860-ban.

A kertet, tehát háromnegyed holdat, beülteti pityókával. A luczernasban, valamint a tartalék-luczernában van rozstakarmány; azután jön búkköny, azután törökbuza-takarmány; összesen 4 holdba.

Az I-ő szakaszból termeszt repát és őszzel beveti rozs-szal, takarmánynak jövendőre. A II-dik szakaszból termeszt érett törökbuza-takarmányt. A III-dik szakaszból termeszt repát.

A IV-dik szakaszból termeszt érett búkköny-, azután törökbuza-takarmányt. Ezt a törökbuza lekasálása után feltöri és érni hagyandó rozsossal beveti.

Az V-dik szakasza veti előbb búkkönyt, azután törökbuza-t, azután köleses haricskát takarmánnyal. Az V-dik szakasza veti előbb törökbuza-t, azután búkkönyt, azután haricska-köles-takarmányt.

Amint látni lehet, a búkköny- és törökbuza-takarmány vetése ugy van számítva, hogy búkköny június elejétől fogva s törökbuza június közepén tul mindig lehet őszi.

Búkköny van vetve kora tavaszal az IV. és V. szakaszból; azután, rozstakarmány után, a luczernas és tartalék-luczernasban. Még később, törökbuza-takarmány után a VI. szakaszból. Törökbuza-takarmány van vetve, april elején előbb a VI. szakaszból, később búkköny után a IV. és V. szakaszból, még később, harmadik termésül, búkkönytakarmány után a luczernasban és tartalék-luczernasban.

Őszszel mindenik szakasz felszántatik téli-re, és télen a luczernas még trágyátlan fele, valamint a II. szakasz megtrágyáztatik.

Őszszel bevetetik az első rozsossal takarmánynak való és a IV-dik szakasz érni hagyandó szakszal jövendőre.

Termésül ezen évben várható:

A kertben 3/4 holdon, pityóka (holdjára csak 100 mázst véve) 75 mázsa, mely teszen, vékját 40 fontra véve, valamint 180 vékát. De minthogy az idej gabonatermesztés kevés lehet, a pityókát a család elkölti és azért az a takarmányszámításból kimarad. Továbbá:

A luczernas trágyázott feléről repczés rozstakarmány	40 mázsa.
Búkköny	40 "
Törökbuza-takarmány	50 "
A luczernas másik feléről és a tartalék-luczernasról, 4 holdról rozstakarmány, mivel még trágyázatlan, holdjára csak 20 mázst számítva	60 "
Búkköny, 25 mázsjával	75 "
Törökbuza-takarm. 30 mázsjával	90 "
I-ő szakaszon repa, 25 mázsjával 2 1/2 holdon, 625 mázsa, mely szénáértékre számítva teszen	250 "
II-dik szakaszon, törökbuza-koró, még trágyázatlan lévén, holdján csak 20 mázsa, teszen	50 "
III-dik szakaszon tavaszi szalma, csak 15 mázsjával	37 1/2 "
IV-dik szakaszon búkköny	62 1/2 "
törökbuza-takarmány	75 "
V-dik szakaszon búkkönytakarmány	62 1/2 "
törökbuza-takarmány	75 "
haricskata-karmány	50 "
VI-dik szakaszon törökbuza-takarmány	75 "
búkkönytakarmány	62 1/2 "
Összesen: 1155 mázsa.	

Várható gabonatermesztés.

A II-dik szakaszból, trágyátlan törökbuza, holdján csak 30 vékjával, 75 véka.

A III-dik szakaszból, trágyátlan tavaszbúza, holdjáról csak 20 vékjával, 50 v. És meg a kertben termelt pityóka 180 v.

Az 1155 mázsa takarmány és aljól lesz 2310 mázsa trágya, sőt több, mert az idén az összes gazdaságban csak egy szakasz lévén gabonával bevetve: annak szalma nem lesz aljnak elég, azért aljnakvaló szalmát az idén kénytelen lesz vásárolni.

A jövő évben trágya alá jön a luczernasnak még trágyázatlan fele, 1 hold és a II. szakasz, 2 1/2 hold; tehát összesen 3 1/2 hold; földet tehát, holdjára már 60 szekérrel, 210 szekér és még marit a 1/2 hold veteményes kert megtrágyázására 20 szekér, amit a gazdasáson szépen megköszön.

(Folyt. köv.)

Liszt- és bor-kiszállítás.

Lapunk utóbbi számai egyikeben emlékezték az országos megyer gazdasági egylet azon buzdalmáról, mely szerint, a hazai terményeket tegezerentuli expedítio által akarla értékesíteni. Evégből gr. Zichy Henrik ó miga, mint az 1862-ik év londoni kiállításán muködött jurit-tag fölszóditatván az egyesület által avégre, hogy — miután a magyar-országai liszt-kivitele a tegezerentuli tartományokban nagyobb arányokat

Felhívás.

A debreczeni reform. főiskolában a gazdasági hivatalt, melyre eddig tanpályát végzett felsőbb tanulók alkalmazottak, az 1865-dik éven kezdve 500 oszt. ért. forint évi díjjal állandósították. Akik ezen hivatalt ajánlani kívánják, a főiskola gazdasági választmányához nyújtandó kérvényüket folyó évi december 15-ik napjáig főiskolai helybeli gondnok tek. Kiss Lajos urhoz adják be. A gazdasági választmány igazgatójának társ. Veres László urnál megtekinthető.

Kelt a főisk. gazdasági választmány 1864. nov. 26-kán tartott üléséből. Tüdös János m. k. jegyző.

Szerkesztőségi nyilatkozás.

A „K. L. barátomhoz” című vers nem közölték.

Terménytár.

Debreczen. Nov. 26-kán (Heti üzleti-szemle.) A gabonaelvétel és heten semmi változás nem tapasztalható és ámbár az időjárás már hidegebbre fordult: az árak még csökkentek. A folyó árak következők: tiszta buza: 2 f. 20—50 kr.; rozs 1 f. 25—30 kr.; árpa 85—95 kr. zab 80—85 kr.; kukorica 1 fr. 1 f. 20 kr. köles 1 fr. 40—50 kr.; Repce, 500 mérő bíbás áru, árjeltes utján kelt 3 fr. 45 kron. (B.)

Debreczen. Nov. 29. (Kiesinyben.) Tiszta buza 2 frt 50 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. rozs 1 frt 40 kr. árpa 1 frt 15 kr. kukorica 1 frt 20 kr. zab — frt 80 kr. köles 1 frt 50 kr. Egy mássa szalonna 29 frt széna 1 frt 15 kr. szalma — frt 40 kr. 1 frt szalonna 36 kr. disznóhús 16 kr. marhahús 13 kr. só 9 kr. 1 itcze disznózsír 50 kr. Baromvészár. Egy pár jános okor 140 frt. egy pár vágó telén 100 frt. negyedik tíno párja 118 frt. harmadik tíno párja 100 frt. rugott borja párja 64 frt. igás lo párja 75 frt. sertés párja 33 frt. juh párja 15 frt.

Árad. Nov. 25. — T. buza 2 frt 25 kr. kétszeres 1 frt 50 kr. rozs 1 frt 25 kr. árpa 1 frt. zab 1 frt. kukorica 1 frt — kr. 1 mássa szalonna 40 frt — kr. széna 1 frt — kr. 1 fnt marhahús 16 kr. (S.)

Érminthalyfa. A nov. 24-én tartott heti vásárban a termények s elemlé cikkek ára következő volt: Tiszta buza mérje 2 frt 40 kr. kétszeres 1 frt 80 kr. rozs 1 frt 10 kr. tengeri 1 frt 20 kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 80 kr. búkköny — frt — kr. lednek — frt — kr. köles 1 frt 60 kr. kása vékaja 1 frt 20 kr. paszuly — frt — kr. kendermag 1 frt 20 kr. kolompér vékaja 60 kr. lenese itczéje 5 kr. borsó 5 kr. zsir — kr. olaj 20 kr. szalonna mázsája 38 frt. szalonna fontja 10 kr. sertészsír 20 kr. marhahús 11 kr. bizott liba 2 frt 20 kr. sovány 1 frt 20 kr. tojás darabja 2 kr. (V.)

Gyula. Nov. 25. — Buza 2 frt 40 kr. kétszeres 1 frt 90 kr. rozs 1 frt 50 kr. árpa 1 frt — kr. zab 1 frt 15 kr. tengeri 1 frt — kr. köles 3 frt — kr. 1 mássa szalonna 34 frt. széna 1 frt 60 kr. szalma — frt 83 kr. 1 fnt marhahús 14 kr. (D. F.)

Hévízszőlő. Nov. 28. — T. buza 2 frt 46 kr. kétszeres 3 frt 80 kr. rozs 2 frt 40 kr. árpa 1 frt 80 kr. zab 1 frt 20 kr. tengeri 1 frt 60 kr. köles 2 frt 16 kr. 1 mássa szalonna 29 frt. 1 fnt marhahús 12 kr. (H.)

Hargitta. Nov. 25. — Tiszta buza 2 frt 25 kr. kétszeres 1 frt 64 kr. rozs 1 frt 10 kr. árpa 1 frt 10 kr. zab 1 frt — kr. tengeri — frt 80 kr. 1 mássa szalonna 38 frt. 1 fnt marhahús 11 kr. (H. J.)

Nagyvárad. Nov. 29. — T. buza 2 frt 56 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. rozs 1 frt 43 kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 85 kr. tengeri 1 frt 30 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna — frt. széna — frt — kr. 1 fnt marhahús 13 kr.

Nagybánya. Nov. 29. — T. buza 3 frt — kr. kétszeres 1 frt 60 kr. rozs 1 frt 70 kr. árpa — frt — kr. zab 1 frt 40 kr. tengeri 2 frt 60 kr. egy mássa szalonna 40 frt. széna 1 frt 20 kr. 1 fnt marhahús 11 kr. (T. I.)

Nyiregyháza. Nov. 26. — A mai napon tartott heti vásáron, a gabonának ára következő volt, u. m. tiszta buza 2 frt 50—60 kr. kétszeres 1 frt 60—70 kr. rozs 1 frt 30 — kr. árpa 90 kr — 1 frt. zab 80 — kr. tengeri uj 1 frt 5—10 kr. köles 1 frt 20—30 kr. kása 2 frt 60—80 kr. paszuly — frt — kr. (K. B.)

Pest, dec. 1. A gabonaüzletben uralkodó hangulat ma sem szenvedett változást; a behozott folyvást csekély és a forgalom közepes. Buzára kevés érkezett Széjvárból, kik azonban eddig még keveset vásároltak, mivel árlevegédést követelnek, valószínűleg azonban utóbb mégis meg fogják adni az eddigi árakat, ha a tulajdonosok szilárdan ragaszkodnak eddigi követeléseikhez, melyek a külföldi piacokon jegyzett árakat tekintve, semmi este sem mondhatók túlságosnak; a malomtulajdonosok, kik különben egy időre elvannak látva, ma szintén visszaléptek voltak. Eladott 1000 mérő tiszta-melléki 90—91 fontos 5 frt 40 krajval, 1600 mérő szintén tiszta-melléki 88—89 fontos 5 frt 20 krajval, 2000 mérő tiszta-melléki 88 fontos hibás 5 krajval, 2800 mérő hibás 86—87 fontos 2 frt 90 krajval, 1200 mérő hibás 87—88 fontos 5 krajval.

Rozsra néve emelkedés az üzlet; forgalma nem volt. Sertészsírre alkalmas ár párt illetleg meglehetősen kereslet tapasztalhatók; eladott 5000 mérő 71—72 fontos 2 frt 20 krajval.

Zab üzlete szilárd; föleg határidői árut illetleg nagyon kedvező a hangulat; szerződés kötöttet 15,000 mérő decem버ben átadandó 48—49 fontosra 1 frt 55 krajval.

Kukoricából 9000 mérő aprilis-májusban átadandó 1 frt 95 krajval, 2000 május-juniában átadandó pedig 2 frt 10 krajval kelt el.

Köles keveset; forgalma nem volt. A repceüzletben folyvást pangás tapasztalható; 800 mérő silány minőségű 4 frt 45 krajval kelt el.

Tasnád. Nov. 25. — T. buza 2 frt — kr. kétszeres 1 frt 20 kr. rozs 1 f. — kr. árpa 1 f. 20 kr. zab — fr. 50 kr. tengeri 1 frt 20 kr. köles 2 frt — kr. egy mássa szalonna 36 frt. széna — frt 36 kr. egy fnt marhahús 11 kr. (A. L.)

Tokaj. Nov. 11. — T. buza 31. 50 kr. kétszeres 3 f. 80 kr. rozs 2 f. 80 kr. árpa 2 f. 40 kr. zab 1 f. 30 kr. tengeri — fr. — kr. kolompér 1 frt 20 kr. 1 mássa liszt 50. sz. 12 frt — kr. 1. sz. 10 frt — kr. szalonna 38 f. — kr. széna 1 f. — kr. 1 fnt marhahús 12 kr. boryhús 15 kr. 1 itcze 6 bor — kr. bikfa éle — frt — kr. (Z. J.)

Bécsi börze árfolyama.

Table with columns: Nov.—December, 28, 29, 30, 1., 2. and rows for various commodities like Metalliques, Készlet, London váltók, etc.

tyéni szeretetök oltádnak lángjaival — mint táp-obajjal — időnkint élesítgetve, Veszte temploma szent szüzeikint — kiáldni soha ne engedjék.

Ember József m. k. ref. lelkész

Irodalom.

A „Sárospataki Füzetek” az évi VIII. szállítmánya is megjelent. Érdekes tartalmú képek között: 1.) A bűncselejt Magyarországon. (Mátyás kora.) Erdélyi József. 2.) A sárospataki főisk. tanárok életreje; írta H. Gy. 3.) Ot pálmalevél, Wieland után Fábrián Mihály 4.) Magyar prot. egyháztörténelmi kulcs. Bethlen Gábor a lelkészeket és maradványokat nemzeti rangra emeli. Kózi Mikolaj János. 5.) Relatio medicanae apud suam Mattem reginam et S. Ducem Lotharingiae. Kózi Borbély Lajos. 6.) Lelcsészer. Rozsnyóvárosi megyés püspök könyve ismertetése. Maklári Pap Lajos. 7.) Könyvismertetés. Tompa Mihály egyházi beszédei. 9.) Fardos Lajos egyh. beszédei. Apostol Pál egyh. beszédei. Szász Károly. 10.) Egytelmes történet, magyar és erdélyországi képtanokadok számára. Szilágyi Sándor; ísmerteti Orbán József.

Vettük az „Erdőségi Lapok” című szakszám az évi XI-ik füzetét. Tartalma: 1.) „Ami szintén teendőnkhez tartozik.” Értekezés erdélyországi ügyben. 2.) A franciaországi erdők. 3.) Az ungvári kincstári erdők leírása. 4.) Különfélék. — Ismételvények a jeles szak-könyvtári gazdasáink s különösen szakembereink figyelmébe.

A Kisfaludy-társaság újabb népköltészeti gyűjteményét adand ki.

Tenger alatti világítás.

Vander Weide orosz mérnök-vezéres az első katonaiskola tanára Sz. Pétervárot, műszert talál fel a tenger alatti világításra. A próbák Swerek vezérőrnagy, Kaufmann mérnök-tábornok, Pauker és Borevok mérnök-vezéresek s több más szakértő férfi jelenlétében tetették meg. Sötét éjféli leszállott a búvár a Néwa fenékre, a régi admirálpülétek közelében s fölkereste a vízbe dobott tárgyakat, a többi között egy ezüst ezüskörelenczét, kis kalancat stb. — Hogy megtudhassák, mennyire világít a műszer víz alatt, egy kis deszkát löktek a vízbe, melyre írmonnal vonás volt huva s parancsolók a búvárnak, hogy keresse a deszkát a víz alatt, s alább, épen az írmonnal szegett üssön, mit néz meg a világító fény alatt. E próbátel nem nagy kétség az erdélyországi vizalatti erjele tesz, s igazolva van, hogy a műszer segítségével, még a legkisebb tárgyat is meg lehet találni a tengerfenéken. A tenger alatti világítás, sokféle használatra fogva nagy jelentőséget nyer. A földgömbben háromnegyedele vízzel van fedve s emiatt az emberi szem behatolása s kutatása előtt el van rejtve. A tenger alatti világítás lehetővé teszi, hogy a vizvilág csodáival s kincsével pontosan megismerkedjünk; minő tágas mező nyílik a tudományos kutatások előtt az állattan, a földtan és ásványtan országában! De a búvárok kutatásai is mennyivel könnyebben végezhetők ezáltal akárhol s bármilyen mélységben is a vizek országában, mit csak tapogatózás és életveszéllyel valónak képepek teljesíteni. Eddig a különféle vizalatti munkáknál, p. o. a hidak alapjainak letételénél, a talaj megvizsgálásánál s tere kijelölésénél, szikladarabok szétbontásánál, tengeralatti aknákn s több eféle feladatánál; soha sem lehetett teljes határozottsággal s pontoszággal dolgozni; a világító műszer által, mindezen nehézség elhárítható. Most minden tenger alatti munkában történt kárt könnyű felfedezni s rendbe hozni. A tenger alatti műszernek továbbá rendeltetése, fontos szerepet játszik a hajózáásban. Most minőn a hadihajók a Monfortok alakját veszték felvették, — minőn a hajók a víz felszín alatt vastag vasréteggel szereltetnek föl; mind korábbi a tudomány az eszközökkel a tenger alatti hajózáásra s könnyű belátni, minő teletemes hasznok kell a világító műszernek ez esetben hoznia! A műszer könnyen alkalmazható a hajó előzésére, közsírtes, vagy veszélyes vizeken utazás közben, hogy a vizalatt a hajó előtt jó-kora tér megvilágítottassék s azáltal a homokzatnya fenekelék, vagy közsíkhálózat több megfigyelhető. Ugy a hajórések kijavításánál, melyek víz alatt fekszenek, szükségelenné, feleslegessé teszi a műszer azoknak hajóvárba vontatását. A világító-műszer hasonlóan nagy előnyt szolgáltat a korall- és gyöngyhálszököknak, a szivacs vagy más tárgyak felfedezésénél, melyek a tengerbe estek. Hány jármű sülyed el, melynek rakományá összerakott, a hajó férlényekben, mert a búvár nem vala képes a sötétségben oda jutni! Most ellenben, ha a műszerrel ellátva leszáll, egészen más eredményre leand fíradáságának. Még a halászatnál is nagy jelentőséggel bír a tenger alatti műszer; mert tudva van, hogy a halászok, ha fálkával csak a víz felszínét világítják meg, éjfel különös sikert artnak. Ha a műszer, egy hálók fedeteléről bizonyos mélységre lebecsátíták s aztán a hálók kivettettek, akkor mindig jelentékenyebb a halfogás; mit az azzal tett kísérletek valóban igazoltak.

Egyveleg.

A pesti zenede jövő évi ünnepe három napig tartand. A terv szerint első napon a marczitiszert énekelőadások lesznek, melyeken ezer hazai és külföldi énekes működik közre. Másnap Liszt Ferenc vezetés mellett a nemzeti színházban dísz-előadás lesz; harmadnap pedig hangverseny és díszalkalom. Ez utonepely szentgyörgynap körül fog megtartatni.

Uj találmány. Egy gráci gyegyzőnk írja, hogy a gömzözdnyök rogtom megállítása módját fíalhatta.

Megfejtésben rejtelj. Párisban egy szép özvegy asszony, leányával ugyanezen napon ment férjhez s idő múltával ugyancsak egy napon mindkettőnek lá szünetelt. Nem számított az esztendőre, a ház-nál csak egy hócsók volt, melybe a hála hirtelenben mind a két gyermeket befektet. Midőn elváltak, az anyák egyike, gyermekét kivétel nélkül képhálóhoz minő zavar keletkezett ebből. A háza nem különbözöttel meg egyike a másiktól s bevallá, hogy a bábony maga sem tudja, melyik egyik a másiké. Így a rejtelj örökre fejthetetlen marad, ha csak a szülői hasonlatok nem adnak utáigazítást.

Uj és olcsó tinta. A napraforgó magyának fekete héjából Polgáron igen jó fekete tintát készítenek. Egyszerű készítményje ez: felmeszely hejra, mely az olajtartalmú beltől elkülönítetett, kétfelny forró vízzel töltönek s 24 óra alatt kész a jó tinta.

Megtagadott csók következménye. Besterzen egy lakatos legény hatalmas, éjlen, kiálással fölé tette magát, állítólag egy megtagadott csók miatt.

Grácban közelebb egy fiatal festész nem a rendőrségi hivatalba, azon kérséssel, hogy csókjak be őt, mert keresetkellék egyén, s ha kérséset nem teljesítik, lopni lesz kénytelen, hogy megélhesen.

Zálogba tett színező. Egy vidéki színterület igazgatója nemrégiben egyik színezőjélt kénytelenített zalogba adni öt forintért.

A központi országos gazdasági egyesület kerteszei szakszótálynak m. hó 26-án tartott ülésében, annak ügybuzgó elnöke H. J. József ur — mint a „F. G.” írja — szókötő ékeszólásával tolnócskóla a debreczeni gimnázis — és termény-ékeszólásával tapasztalt testvérei előzékeny fogadtatását, mint-szintén a kellemes érzést, melyet a sikerült kiállítás okozott. Ugyanez alkalommal bemutattak a szakszótálynak vidékünk honos gyümölcsei is, melyek méltó elismerésben részesültek.

Múlt vasárnap délelőtt egy ismeretes mokus-vizivő csavargó, a salétromház árkában halva találtott.

A napokban kedves vendég érkekesitendi a péterfai színházat. Niczky-Szöllyő Róza asszony, ki a debreczeni közönségnek figyelmét a közelmúltban anyira magára vonta s a felole való jóemlékeztet akéj biztosit, mikint nem marad fon kétségünk arról, hogy itt mulatása alatt érdekes esték s telt színháznak örvendhetünk.

Multkor említők, hogy a főiskola joghallgatói és a helybeli kereskedő-ifjúság, hetenkint kétszer, tánc-estélyt rendeznek. Alkalmunk lévén mináktól rendbeli tánc-estélyben részt venni, emondhatjuk, hogy örömmel szemléltük s élveztük az e körben minden fesszégűlet meli kedélyes mulatságot, mely egy-egy ballad vetekedik, sőt azt sok tekintetben felül is mulja.

Rácz Marcz és Piháj Miksa zenésztársula a Balázs Kálmán bármélti fuvohangszert játszó tagjai csatlakozásával újból szervezte magát. Bössányi lett karmester, kinek zenésztel ismeretes jártassága azon reményre jogosítatja fel a közönséget, hogy a hosszú farsangi időny alatt élvezetes zene mellett felelhetendő a mindennapi bajok és gondok táját.

Legközelebb új operette fog előadhatni a péterfai színházban. Címe: „Chouffleuri ur otthon lesz.” Offenbach műve.

Meghaltak: Nov. 24. Vargau. Barna Gábor 77 éves. Hatvan. Pál János F. Ferenc 15 éves. 25. Caspou. Nagy Ferenc F. Mihály 2/3 éves. 26. Vargau. Oláh András 37 éves. 27. Pífa. Szabó Sándor I. Juliánna 2 éves. Erdélyi István I. Juliánna 2/3 éves. Czeglédu. Kulcsár Imre F. Sándor 2/3 éves. 28. Czeglédu. Tóth Ferencz Farkas Sára 30 éves. Kókórház Tóth József F. Lajos 3/4 éves. Bözörményi Mihály 35 éves. Hatvan. Huszti Mihály F. István 3/4 éves. 29. Hatvan. Okrók Balint F. István 5 éves. Czeglédu. Nánás György né Kerkjártó Sára 32 éves. 30. Vargau. Harangi Mihály 28 éves. Hatvan. Kovács István F. János 4 hetes. Olajútó. Papp István I. Erzsébet 4 éves.

Közügyek.

Az állatbiztosítói intézet, melynek címe „Taurus”, f. é. december 1-őjén Bősben tartandja alakító közgyűlését, ha addig a szükséges elemülések befejeztettek. Ezen intézet kölcsönösen biztosító leendő.

Gulácsy Imre ur a P. Naplóban egy a hazai gazdasági ügyben érdeklő cikket közöl. Nevezetesen egy dohánykivitelit tárgysulat alakításit indítványozza

Vidék.

Berettyó-Ujfalu is kitértet a keleti marhavész tartama alatt a vaspályán szállított szarvasmarhára néve, föl- és lerakási állomással.

Kecsek emeleten 200 forintos részvényekre alapítandó gözmalom fölállítását tervezik.

A kolozsvári színház biztosítását a triestri társulat fölvisonta, bár fönlátása óta említett színház mind a társulatnál volt biztosítva. Az első magyar biztosításország ellenben semmi nehezítő körülmény nem tekintve, kész volt e nemzeti intézet biztosítását két száztíz forintmal elváltatni.

Gyöngyös városi közügyek képviselőtele újból telt lépekeset a pest-lonczai-besterzenai vasutiságatosságán az iránt, hogy Gyöngyös egy szarványon által összekövesse. Az igazgatóság e kértet megnyilván elfogadja, hogy felsőbb helyen a pályára emelt az elemülések elvezetéséről folyamodott. Ha e szarványon létesül, valószínű lesz Eger és Miskolczra leendő kiépíttetés is, hogy kétszer a Pest és Miskolcz közötti egyenes összeköttetés, melyre néve a tiszai pályának már egeddigi van, a pest-lonczai társulat által eszközöltessék.

Egyházi kegyadomány.

Álmosd (Biharmegye) 1864. nov. 29.

Polgári életünk romjai közt, a vallás tüzhelyé áll fel meg számunkra, vigasztalásul s biztos menedékké; — ily körülmények között a vallás mellett lángoló buzgalom, igen szép lelkes szavakkal is, de sebb, indítóbb, ha tetekben fejeződik!

Nemrég olvastuk ezen lapokban a nemeskeblű Csanak Józsefnek az egyház oltárára tett fényes áldozatát; — jelenleg álmosdi egyháznak találkozik a vallásos kegyelet ily nyilvános áldozatával.

Szepesy Ferenc özvegy, péchy-újfalusi Péchy Johanna özvegy nagyságának, urasátlához való becses küldeménye, — áldozatul a tyja em lélekébe — lepte meg folyó évi nov. 26-kán szegény kis egyházunkat.

Áldva lebeg még a hálás szivekben, hazánk és vallásunk nagy fiának, kis egyházunk sárlathatlan moecánésának — álmosdi születésű, néhai péchy-újfalusi Péchy Imre, volt tanágra, septemvir, egyházközségilleté fogadónak, magyar akadémiai igazgató, szent István apostoli rend keresztese ő mltőségének díszes emlékezte; — de mivel a hálátel, idővel legelőbb érzelmeikkel elporlanak — az érzelmek még akkor is megmaradnak. Im a gyermeki hálás tisztelet — atya irányában ily maradóan emlékről gondoskodók, mely az idők hosszú során keresztül is, midőn mi már minőnyágra elhullunk — fenntartsa, megőrizze az áldott apa díszes emléket, örökse a késő ivadékok előtt a mindenkori tisztelet! Péchy nyet, másfélétől az apai iránti lángoló s jandabon áldoztat kész gyermekie szeretettel, bússáget.

Mi szép dolog egy élni a világ javaiat, hogy azoknak fénye isten dicsőségére is ragyogjon!!

Hála a vallásnak felett örökös gondviselésünk! ezen a vallás és egyház iránti hiedelmek és közönyös korban, midőn a szent földet tekintve elé csökken s a belső lelki s vallásos életet, a kor üzérkedő anyagságossága emélti fel! találkoznak „a jobb részt választó nők” kiknek vallásos igaz buzgalom teljes kegyadományait, nem sárvata mint az evangéliumú adakozó özvegyet annak koporsójánál, de hálá-öröm közt dicsékedőbe mutogathatjuk fel, — éneklé lyenek, különösen a mi kis egyházunkban, ha ugyan régi külsőjei templomunk minden székével rendelkezik, a díszes alakba vitt szónökségek, a szem székével jelvényei, — az elhallgatott itt nem is emlíve, — mostan is eléd kegyes özvegyeinknek, jelesül pedig Guthy Maria Szodoray Lászlóné, Fényes Klára Kólessey Sámuelné, Szórády Erzsébet Miskolczy Imréné asszonyokhoz fényes kegyadományok elkészítését felől is a birtokást; énekekük — éltessze is isten az áldozó szeretet műveiben gyönyörködő s jólelkű nőket — s állíson szegény egyházaikban több ily — oltár szent türe mellett örökűdő nőket, kik azt kereszt-

MIENYBEND

a liszavideki vaspályán, 1864. Deczember 1-jétől kezdve, továbbhi rendeltésg.

Table with multiple columns listing various goods and prices, including items like 'Bécs', 'Pest', 'Csongrad', 'Szabolcs', etc.

HIRDETMÉNYEK.

88dük ÁRJEJYZÉK az „István” gőzmalom gyártmányáról. (Debrecezen költségmentesen, késpénzfizetés mellett, osztrák értékek kötelezettség nélkül.)

Papirkereskedés-nyitás! A helybeli és vidéki t. ez. közönségnek ezennel tisztelettel jelentem, miszerint papir- és írószerek-kereskedésem, helybeli lakos t. ez. Csanak József ur piacutcai háza alatti boltban megnyitottam.

Eladó ház. Csapón. 361. sz. alatti ház, 65' 61' külső földjével szabad kézből s igen kedvező feltételek alatt örök áron eladó.

megbecsült takarmány, termények, lábas jószágok és egy szekér, folyó évi deczember 6-ik napjára és pedig a lábas jószágok és a szekér annak reggeli 8 óráig a rendes baromvásártérten, a termények pedig ugyanazon nap d. u. 2 óráig K. é. m. Lajos urnak a végrehajtási szenedék által hasonherbe bit hegyes-puztai tanyáján tartandó közönséges árverés útján, a legtöbbet ígérőknek, azonnali készpénzfizetés mellett a fognak adni.

Legújabb nagy pénzkiosorolás, 2 millió 651,250 márka, melynél csak ny-érvények buzhatnak, biztosítva az államkormány által.

Táncztanítási jelentés. Alóltér tisztelettel értesíti a n. érdemi közönséget, a tanodák és nevelőintézetek vezetőit, hogy Miskolcra, hol számos éveken át, egy t. ez. szülék mint az egész t. közönség meglegedését táncztanít. u. modora által szerencsés volt megnyerni, jelenleg ide Debrecezen tette lakását, ahol is f. e. novemberben 7-én TANCOISKOLÁJÁT

Árverési hirdetés. 8890 szám alatt kelt tanácsi határozat folytán, Szabó Samuelné Gál Rozália asszony által a székesi puztán bérlet 6 nyilas kisnyalabli szántóföldje, a még hátralévő bérleti négy évre, árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe adandó lévén, ezen árverés a folyó év deczember 5-ik napján reggeli 9 óráig fog a helyszínen tartatni.

Ermelléki, szegszárdi, tokaji, villányi fehér és vörös borok palackozokban, magyar és francia pezsgők, továbbá szép romlatlan ermelléki szőlő, olcsó áron kaphatók Debrecezen Posszert János fuzser- és borkereskedőnél.

Bankue de Credit foncier et industriel. A nagy-létai uradalomban még a nem adott részei a kisebb királyi haszon-vételeknek folyó év deczember 11. napján délelőtti 11 óráig árverés útján fognak hasonherbe adatni.

Árverési hirdetés. A debreczeni királyi váltótörvényeknek 1864. évi novemberhó 24. n. 11,030. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közliré tetik, mikép Klei u. Elias mint felpezer részére Kovács János mint alpereslőt 500 frt váltói tartozás s járuléai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen házi bútort, érejes kocsit, 2 ló, 1 tetűt nevezett alperesnek helybeli piacutcazi lakásán folyó év deczember 17. napján d. u. 9 óráig, továbbá a székesi tanyán levő 300,000 db. cserép s téglakészletet a f. u. 3 óráig nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett a fognak adni.

Gyümölcsfa-csemeték eladók 2 évesek a hely. Czukorgyár macsi gyümölcsfa telepeiből. Az alma-, körte-, cseresznye-, meggy-, kajszinbarack- és szilvafacsemetéknek darabja 30 kr. gszibarack 40 kr, szőlőföldénye 10 kr.

Árverési hirdetés. Dobi Sándor és neje Kertész Zsuzsanna helybeli lakosoktól bírói végrehajtás útján lezlogott és a gyégytudomány sok és nagyirúri tekintélye által ajánlva és bizonyítványokkal ellátva!

Dr. BÉRINGUIER LIPÓT illatos KORONA-SZESZ (a kölni víz quintessentiája) eredeti üveg 1 frt 25 ujkr. eredeti ládacska 7 frt 50 ujkr.

Árverési hirdetés. A debreczeni királyi váltótörvényeknek 1864. évi novemberhó 24. n. 11,030. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közliré tetik, mikép Klei u. Elias mint felpezer részére Kovács János mint alpereslőt 500 frt váltói tartozás s járuléai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen házi bútort, érejes kocsit, 2 ló, 1 tetűt nevezett alperesnek helybeli piacutcazi lakásán folyó év deczember 17. napján d. u. 9 óráig, továbbá a székesi tanyán levő 300,000 db. cserép s téglakészletet a f. u. 3 óráig nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett a fognak adni.

Biztos szerkezetű Petroleum-lámpák konyhák, műhelyek, folyások, boltok, lakások, vendéglő termek sít. világítására 70 krtól felfelé minden árban.

Dr. BORCHARDT illatos NÖVENY-SZAPPANA. Dr. Borchardt es. k. szab. novény-szappana kitűnő szer a bőrtörésekre és éjszopogban tartására; kezeikből, legjobban azok köré, miket az éjszopogban előállítatnak, úgy az oly alkalommal s zepl. u. májfolttól, napégést, fakadékok, pattanások, bőrbajok stb. valamint szék és főnömből, életerős előállítására és életkészsére. Nagy hatással használható színtén mindennemű fűrdőhöz.

Dr. Hartung-fele hajnövesztő szer. A hajnak észszerű ápolása hatástanok kölcsönös kiegészítésére, míg a haj megtartására és szépségére általában, addig a hajnövesztésre és feledésére igen kitűnően hat s még az első hajragyogásig segít és színd fokrész: az önálló a korán önkéntes a haj kihullást akadályozza, amennyiben a fejbőrnek új, jócskán hatástan anyagot szolgáltat a hajváltás legelőteljesebben taplaj.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debrecezen város törvényesének telek-nyvi tanácsa által közliré tetik, hogy Beke Istvánné szül. Beke Zsanétának esapotéuten 568 sz. alatt levő s 2 hold és 1500 0 l külsőföldével együtt 2200 ártra becsült háza, f. u. deczember 2-ik s szükség esetében jövő 1865-ik évi janár 2-ik napján d. u. 5 óráig a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján bírólát a fog adni. — Az árverési föltételek törvényeszi föjegyző Kis s Imre urnát, mint kiküldött végrehajtó bírónál megtekinthetnek. — Kelt Debrecezen a városi törvényes teleknyvi tanácsának 1864. szept. 25-án tartott üléséből.

Kiadó: a debreczeni színűgyeylet. Debrecezen. 1864. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Melléklet: Előfizetési fölhívás a „Hortobágy” heti lapra.

Felölös szerkesztő: Sárváry Elek.